

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. birželio 14 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 5

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl gamtos atkūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/869, projektas (pirmasis svarstymas) – Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas = Pareiškimai

Vokietijos pareiškimas

Gamtos atkūrimo reglamentas priimamas tuo metu, kai žemės ūkio sektorius susiduria su fundamentiniais iššūkiais. Vokietijos Federacinė Respublika akcentuoja, kad prie ateities prisitaikęs žemės ūkio sektorius yra gyvybiškai svarbus. Veikiančios ekosistemos šiuo atžvilgiu yra pagrindas, be kurio negalima apsieiti. Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad įgyvendinant Gamtos atkūrimo reglamentą lemiamai svarbu, kad žemės ūkio valdoms nebūtų užkrauta papildoma našta.

Estijos pareiškimas

Estija tvirtai remia Gamtos atkūrimo teisės aktą. Mūsų nuomone, Gamtos atkūrimo teisės aktas yra viena iš svarbiausių priemonių siekiant sustabdyti pavojingą biologinės įvairovės nykimą Europoje, pakeisti šį procesą priešingu ir užtikrinti sveiką, atsparią ir saugią aplinką mums ir mūsų vaikams. Biologinė įvairovė pasižyminti gamta yra didžiausia mūsų sąjungininkė kovojant su klimato kaita ir prisitaikant prie jos poveikio. Tvari maisto produktų gamyba, miškininkystė, gyvybiškai svarbių ekosisteminių paslaugų teikimas – visa tai priklauso nuo gamtos ir biologinės įvairovės. Be to, esame atsakingi ne tik savo piliečiams ir ateities kartoms, bet ir pasaulinei bendruomenei. Reglamentu užtikrinama tinkama būtinų priemonių, kuriomis siekiama tenkinti neatidėliotinus ir realius gamtinės aplinkos poreikius, pusiausvyra ir kartu atsižvelgiama į valstybių narių pastangas ir skirtingas aplinkybes bei numatomas būtinas lankstumas šiuo tikslu.

Latvijos pareiškimas

Latvija vis dar kaip ir kiti jaučia didelį susirūpinimą dėl žemės ūkio ekosistemų atkūrimo nuostatų proporcingumo, kiek tai susiję su priemonėmis, kuriomis siekiama atkurti žemės ūkio reikmėms naudojamus organinius dirvožemius, kurie sudaro nusausus durpynus.

Vis dėlto Latvija pritaria pasiūlymo dėl reglamento dėl gamtos atkūrimo priėmimui, taip pat pagrindiniam šio pasiūlymo tikslui – grąžinti gamtą visame žemyne biologinės įvairovės, klimato ir žmonių labui.

Mūsų nuomone, pastangomis grindžiamos nuostatos su kiekybiniais organinių dirvožemių atkūrimo ir drėgnumo atkūrimo tikslais vis dar kelia neproporcingo poveikio tam tikroms valstybėms narėms, kuriose yra specifinės klimato sąlygos, riziką.

Latvija yra valstybė narė, kurioje žemės ūkio paskirties žemės dalis (30 % viso žemės ploto) yra viena mažiausių ES. Tuo pat metu Latvija yra viena iš nedaugelio valstybių narių, kuriose žemės ūkio paskirties žemėje esančių organinių dirvožemių dalys yra didžiausios.

Dėl tam tikrų ypatumų ir aplinkybių drėgnumo atkūrimo priemonės neturėtų daryti neigiamo poveikio žemės ūkio gamybai, kuri yra vienas iš prioritetinių Latvijos ekonomikos sektorių.

Be to, drėgnumo atkūrimas taip pat didina išmetamą metano, kuris yra antras iš visų dujų pagal savo įtaką šiltnamio efektui, kiekį. Kai kuriais atvejais drėgnumo atkūrimas gali trukdyti siekti Latvijos LULUCF klimato tikslų, ypač trumpuoju laikotarpiu.

Galimybė gauti papildomą finansavimą yra būtina sąlyga siekiant šiame reglamente nustatytų tikslų.

Nustatant aplinkos ir klimato tikslus turi būti subalansuotai atsižvelgiama į visus žemės valdymo, žemės ūkio ir miškininkystės tvarumo aspektus.

Lietuvos pareiškimas

Lietuva pritaria susirūpinimui dėl Gamtos atkūrimo reglamento reikalavimų įgyvendinimo. Ypač – žemės ūkio srityje dėl žemės ūkio ekosistemų atkūrimo nuostatų.

Tačiau Lietuva pritaria Gamtos atkūrimo reglamento visa apimančiam tikslui ir konkretiems tikslams, kuriais labai prisidedama prie nuolatinio ir ilgalaikio ekosistemų atkūrimo visose Europos Sąjungos sausumos ir jūrų teritorijose.

Manome, kad reglamentu būtų galima nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp būtinų priemonių biologinės įvairovės nykimui sustabdyti, kartu apsvarstant skirtingas valstybių narių aplinkybes ir suteikiant reikiamo lankstumo į jas atsižvelgti.

Tačiau įgyvendinant reglamentą padidės administracinė ir finansinė našta, ypač Lietuvos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose. Todėl stabilus, aiškus, tvirtas ir tikslinis finansavimas, visų pirma pasitelkiant ES finansines priemones, yra viena iš išankstinių sąlygų siekiant veiksmingai įgyvendinti atkūrimo priemones ir siekiant kompensuoti įvairaus masto ekonominės veiklos apribojimus.

Be to, naujieji reikalavimai neturi daryti neigiamo poveikio žemės ūkio gamybai ir maisto tiekimo grandinėms. Įgyvendinimo laikotarpiu turėtų būti atsižvelgiama į nacionalinius ypatumus, išlaikant juos nacionaliniuose įgyvendinimo planuose ir skiriant pakankamą finansavimą pagal Europos finansines priemones.

Nyderlandų pareiškimas

Nyderlandų vyriausybė norėtų dar kartą pabrėžti Gamtos atkūrimo reglamento svarbą ir pakartoja, kad remia jo visa apimančią užmoją. Norėtume padėkoti pirmininkavusioms Prancūzijai, Švedijai, Ispanijai ir pirmininkaujančiai Belgijai, taip pat Komisijai ir Europos Parlamentui už konstruktyvų požiūrį užbaigiant su šiuo reglamentu susijusį darbą. Norėtume padėkoti visiems ES partneriams, kurie rimtai atsižvelgė į Nyderlandams susirūpinimą keliančius klausimus ir mėgino per derybas rasti sprendimus šiems iššūkiams įveikti.

Vis dėlto Nyderlandų Karalystės Generaliniai Luomai didele balsų dauguma priėmė pasiūlymą, kuriuo vyriausybės prašoma balsuoti prieš Gamtos atkūrimo reglamentą, kadangi norint pasiekti dabartinius ir būsimus tikslus atkurti gamtą kyla didelių iššūkių atsižvelgiant į didelį gyventojų tankį ir didelį spaudimą žemės naudojimui, kurį lemia konkuruojantys ekonominiai, socialiniai ir ekologiškumo reikalavimai, taip pat į susijusią teisinių ir politinių pasekmių riziką. Reglamentu nustatomi privalomi 2040 m. ir 2050 m. tikslai įgyvendinimo iššūkius dar labiau padidina. Todėl Nyderlandų vyriausybė balsuos prieš šį reglamentą.

Nyderlandai įsipareigoja, oficialiai priėmus reglamentą ir jam įsigaliojus, sėkmingai jį įgyvendinti. Sieksime įgyvendinti reglamentą taip, kad vykdant visuomenei svarbius projektus tenkanti administracinė našta ir su jais susiję teisiniai reikalavimai būtų kuo mažesni, ir ieškosime galimybių užtikrinti daugiafunkčią žemės ir išteklių naudojimą pagal šį reglamentą. Nyderlandai tikisi nuolat palaikyti dialogą su Komisija ir valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad reglamentas prisidėtų prie ekosistemų atkūrimo žmonių, klimato ir planetos labui.

Lenkijos pareiškimas

Lenkija palankiai vertina Europos Komisijos ir Europos Parlamento pastangas rengiant siūlomą reglamentą, kuriuo reaguojama į vieną reikšmingiausių iššūkių šiuolaikiniame pasaulyje. Lenkijos vyriausybė dėkoja pirmininkavusioms Prancūzijai, Švedijai, Ispanijai ir Belgijai už jų pastangas pasiekti kompromisą derybų dėl šio reglamento metu.

Lenkijos vyriausybė visiškai supranta poreikį įgyvendinti veiksmingas priemones gamtos ištekliams apsaugoti ir atkurti – tokias, kokios buvo įtrauktos į ES gamtos atkūrimo teisės aktą, ir šiam teisės aktui pareikštą daugybės nevyriausybinų organizacijų, mokslo bendruomenių ir kitų valstybių narių pritarimą. Lenkija ne kartą akcentavo biologinės įvairovės vaidmenį ir svarbą, taip pat jos įtaką tinkamam visų ekosistemų veikimui ir šios dienos bei ateities Europos visuomenių saugumui darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo kontekste. Reglamente neatsižvelgiama į galinčius atsirasti neatitikimus tarp ekosistemų apsaugos bei atkūrimo tikslų ir šių tikslų įgyvendinimo metodų. Dėl šios priežasties Lenkija negali pritarti šiam reglamentui.

Pagrįstos abejonės dėl visiško šio reglamento projekto principų priėmimo kelia klausimų, susijusių su žemės ūkio sektoriumi, ne tik Lenkijoje, bet ir visoje Europos Sąjungoje. Šie klausimai dažnai yra susiję su ES žemės ūkio rinkos veikimo pagrindais atsižvelgiant į sisteminius pokyčius, padarytus pagal Europos žaliajo kurso strategijos principus, dėl kurių šiuo metu deramasi iš naujo.

Lenkija mano, kad reglamento tikslai yra plataus užmojo, tačiau galimybė veiksmingai įgyvendinti šias priemones kelia abejonų, visų pirma dėl finansinio aspekto. Nuo pat darbo dėl Gamtos atkūrimo teisės akto pradžios Lenkija nuolatos kėlė klausimą dėl to, kad nepavyksta garantuoti tinkamų finansinių išteklių gamtos atkūrimui (laikytis pareigų pagal reglamentą). Tam, kad būtų pereita prie nurodytų tikslų įgyvendinimo etapo reikėtų padidinti finansinių asignavimų lygį gamtos atkūrimo veiklai.

Be to, Lenkijos požiūriu, dokumente nustatytas laikotarpis nėra adekvatus atsižvelgiant į planavimo ir ekosistemų atstatymo bei atkūrimo procesų sudėtingumą ir daug laiko reikalaujantį pobūdį.

Komisijos pareiškimas

ES ir jos valstybės narės yra 1998 m. birželio 25 d. Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija) šalys.

Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad suinteresuoti visuomenės nariai, kurie pagal nacionalinę teisę turi pakankamą interesą arba teigia, kad yra padarytas teisės pažeidimas, galėtų pasinaudoti peržiūros procedūra teisme arba kitoje pagal įstatymą įsteigtoje nepriklausomoje ir nešališkoje įstaigoje, kad užginčytų nacionalinių atkūrimo planų materialinį arba procesinį teisėtumą ir bet koki kompetentingų institucijų neveikimą, neatsižvelgiant į tai, kokių vaidmenį tie visuomenės nariai atliko rengiant ir nustatant tuos nacionalinius atkūrimo planus. Tai turi neprieštarauti atitinkamai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikai, susijusiai su teise kreiptis į teismą aplinkosaugos klausimais, ir visapusiškai atitikti įsipareigojimus, kuriuos valstybės narės prisiėmė kaip Orhuso konvencijos šalys¹.

---

¹ Taip pat žr. komunikatą „Geresnis teisės kreiptis į teismą aplinkosaugos klausimais ES ir jos valstybėse narėse užtikrinimas“ (dok. 11854/20 – COM(2020) 0643).